

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput III. Quibusdam usurariorum obviatur objectiunculis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

& Agesilaus ejusdem in regno socius ait, se numquam pulchriorem ignem vidisse.

Perspicua sunt nostrorum Regum edicta. Primum Philippi pulchri anno 1317. editum quaecumque usuram expresse prohibet. Alterum edidit Ludovicus XII. quo ex mutuo data pecunia lucrum capere vetat. Denique in Bleffensibus comitiis eadem prohibitio repetita est articulo 202. „ Omnibus inquit Rex, cujuscumque status, sexus, & conditionis interdicimus, & prohibemus usuras quascumque exercere, aut fœnerari, idque sub infamiæ, exilii, & ingentium multarum pœnis “.

CAPUT III.

Quibusdam usurariorum obviatur ob- jectiunculis.

Alexander Papa VII. hanc propositionem damnavit: *Licitum est mutuanti aliquid ultra sortem exigere, si se obliget ad non repetendum sortem usque ad tempus.* Quomodo igitur post hanc censuram Casuistæ quidam possunt opinionem suam tueri. quæ idem docet, quod a Pontifice damnatur? aut quomodo ejusdem usum possunt permittere (a)? Canonice statutis, & regis

(a) Huc quoque ea, quam Innocentius damnavit, propositio spectat: *Usura non est, dum ultra sortem aliquid exigitur tamquam ex benevolentia & gratitudine debitum, sed solum, si exigitur tamquam ex justitia debitum.* Num. 42.

regiis edictis multum sibi negotii causari fateatur, & nihilominus propter simplicem promissionem, aut obligationem quidquam ultra sortem accipere velut licitum asserunt. Qui communitatibus, aut privatis personis scenerari solent, non sunt mercatores, sed aut magistratus aut nobiles, aut cives, qui sapius neque lucrum cessans; neque damnum emergens proferre possunt; verumtamen lucrum ex sua pecunia capere avide quærunt, magisque lucrari, quam si eadem terras frugiferas emerent.

Iniquæ cupiditati suæ protrocinari volentes, ineptas has plerumque rationes afferunt; videlicet se domi nobiles filias habere, quas absque parata pecunia nuptui tradere nequeunt; optere ut officia pro filiis emant, quod sine pecunia nequeunt perficere; ingens se damnum pati, si otiosam pecuniam in scriniis servant; se mutuataris morem gerere, suosque debitores aliquid ultra usuras, quas solvunt, lucrari.

At frustra hisce argumentis peccatum excusatur; hæc siquidem rationes ex cupiditate proficiscuntur & carnali concupiscentia, quam nunquam licite sequi nos posse jam demonstravimus. Certissimum enim imprimis est, æternam patri salutem filiorum matrimonio & dignitati esse præferendam. Si ergo neque illos in matrimonium collocare, neque ad dignitates provehere potest, quin conscientiam suam lædat, procul dubio omittere illa debet. At quinam plerumque sunt, qui matrimonia ista perquirunt, istaque officia emunt? Homines sunt obscuro loco

nati, mercatores, aut publicani, qui ingenti malis artibus collecta pecunia, ut originis suae obscuritatem illustrent, cum nobilibus personis matrimonia volunt inire, & familiae suae dignitates illustres comparare. Plura hoc aëvo exempla hanc veritatem confirmant; & primi subfelli viros in Gallia vidimus illorum filias uxores ducere, quos vix infimis familiae suae famulis accensuissent. At verus Christianus magnus in hoc saeculo fieri non curat; legitimis solum artibus divitias parat, conservat, & auget; neque ut ambitioni suae morem gerat, Dei, Principis, vel Reipublicae leges umquam violat.

Viduae, ut fructum ex mutuo data pecunia capiant, ajunt dotem suam esse modicam, qua si censum perpetuum constituere, aut fundum emere velint, rebus suis non satis commode consulunt. Verum haec excusatio apud fideles inanis est; hi siquidem debent terrena quaecumque commoda aeternae saluti postponere. Minorem forte fructum vidua capiet, sed nullum justitiae detrimentum patietur. Quod si cum egestate esset ei conficiendum, dummodo vere christianam pietatem diligat, nonne iniquis divitiis innocentem paupertatem debet anteferre? Nonne beatam existimare se debet, si Christi, ejusque Marris, Apostolorum, Sanctorumque omnium paupertati communicet, qui aut vere pauperes fuerunt, aut paupertatem amarunt?

At objiciet aliquis, si hujusmodi lucrum prohibetur, commercium omne e medio tollitur. Respondeo melius posse commercium tueri,

si negotiorum societates ineantur, quibus & majus lucrum & justius captari potest. In quolibet provincia exerceri id potest, & ubique exercetur. Usuræ vero, quæ ex mutuo promanant, commercium pessumdant, & ignaviam alunt. Carolus IX. sic in suo edicto loquitur: „Nostri stirorum subditorum plerique, qui ad negotiandum solebant incumbere cum vicinis, remotisque gentibus, cui rei valde opportunum est regnum nostrum, vel varias artes exercere solebant; nunc adeo avaritiæ student, ut pecunia sua census constituunt, ex quibus decem vel plures etiam denarios pro singulis centenariis exigunt; negotium interim, artesque deserunt, atque in otio languent, unde multa plura eveniunt, quæ ex otio promanant.“ Si vero horum quispiam se ex caritate dare mutuo dicat, is caritatem ignorare censendus est; nam si caritas in eorum cordibus habitaret, usuras ex mutuo data pauperibus pecunia non exigerent; sed illud Jesu Christi præceptum servarent: *Mutuum date, nihil inde sperantes*: nec cupiditatem suam usuris conarentur explere.

CAPUT IV.

Nonnulli casus, in quibus aliquid ultra sortem accipere licet, exponuntur.

Multi, qui suam mutuo dant pecuniam, ipsi ultro se decipiunt, dum propter amittendæ sortis periculum se lucrum exigere afferunt. Imprimis enim pecuniam suam meliori, quam possunt,